

Posudek diplomové práce Terezy Vítové *Pikareskní rysy Galdósova Milosrdenství a Barojova Boje o život*

Diplomantka se ve své práci nejprve zaměřila na charakterizaci pikareskního románu jako takového s důrazem na specifčnost tohoto žánru v kontextu španělské literatury. Podrobně se věnuje historickému pozadí jeho vzniku a také významnému vlivu, kterým zasáhl v dalších staletích do vývoje literatury nejen ve Španělsku samotném, ale i v souvislostech celoevropských. Postupně pojednává nejvýznamnější původní pikareskní romány a zároveň usiluje o zobecňující pohled na některé klíčové aspekty těchto děl. V následující části práce se zaměřila na dvě díla z přelomu devatenáctého a dvacátého století, jež mají dokládat rozvinutí pikareskní tradice v domácím prostředí. Každý z autorů těchto románů patří do odlišného generačního zázemí, přesto však je některé tvůrčí postupy i jiné aspekty jejich tvorby spojují. V obecné rovině se výběr právě těchto dvou děl jeví jako funkční. Stejně jako tomu bylo v případě původní pikareskní tvorby, i zde autorka akcentuje dobový společenský kontext nejen v souvislostech s díly samými, ale i s jejich autory. Následně se diplomantka pokouší identifikovat a charakterizovat doklady živého dědictví pikareskního románu v pojednávaných dílech, tedy v Galdósově *Milosrdenství* a v Barojově *Boji o život*.

Klíčovým zdrojem pro celé úsilí Terezy Vítové se stala díla profesora Oldřicha Běliče, jenž se tématu zevrubně věnoval a v kontextu české hispanistiky je v této souvislosti naprosto nepominutelný. Přes značný časový odstup je řada jím prezentovaných poznatků a soudů nepochybně stále funkční. Kromě toho je využití zdrojů domácí literárně vědné tradice při zkoumání děl španělské či jiné zahraniční literatury skutečně žádoucí z hlediska rozhojnění možných přístupů k pojednávaným dílům s akcentem na specifčnost zázemí.

Využití zmíněného zdroje se však v práci diplomantky jeví jako značně problematické, a to hned z několika důvodů. Jeho postavení je přehnaně

dominantní, což souvisí s evidentním nedostatkem jiných zdrojů, jak z hlediska kvantity, tak kvality. Běličovy práce jsou do značné míry dobově ideologicky determinované, což lze jen z části překlenout pomínutím použité terminologie, protože ideologická báze vede v mnoha ohledech ke značně problematickým, zjednodušujícím soudům. Tereza Vítová tuto skutečnost částečně reflektuje, přesto však, podle mého soudu, nedostatečně. Zároveň však musím zdůraznit, že pokud by se autorka práce ztotožnila s Běličovými ideologickými postuláty a pokusila by se je určitým způsobem aktualizovat, nepovažoval bych to v žádném případě za defekt. Něco takového však v práci nenajdeme, můžeme se setkat pouze s ne příliš promyšleným, spíše pasivním přejímáním přinejmenším diskutabilních soudů.

Dalším problematickým bodem práce je rozbor Galdósova a Barojova díla z hlediska uplatnění prvků pikareskního dědictví. Diplomantka své soudy a postřehy často zakládá na zjednodušujících a hlavně nedostatečně fundovaných předpokladech. Z práce je místy patrné nepochybné zaujetí, ba nadšení, spojené s bezprostředností prožitku a stejně bezprostřední interpretace, ale to samo o sobě nestačí. Je to dobrý výchozí bod, po kterém má následovat dlouhodobější soustavná práce, která podle mého názoru v předkládaném textu chybí.

Přes výše zmíněné závažné výhrady doporučuji práci k přijetí.

V Chýni 20. května 2007

PhDr. Michal Fousek, Ph.D.

